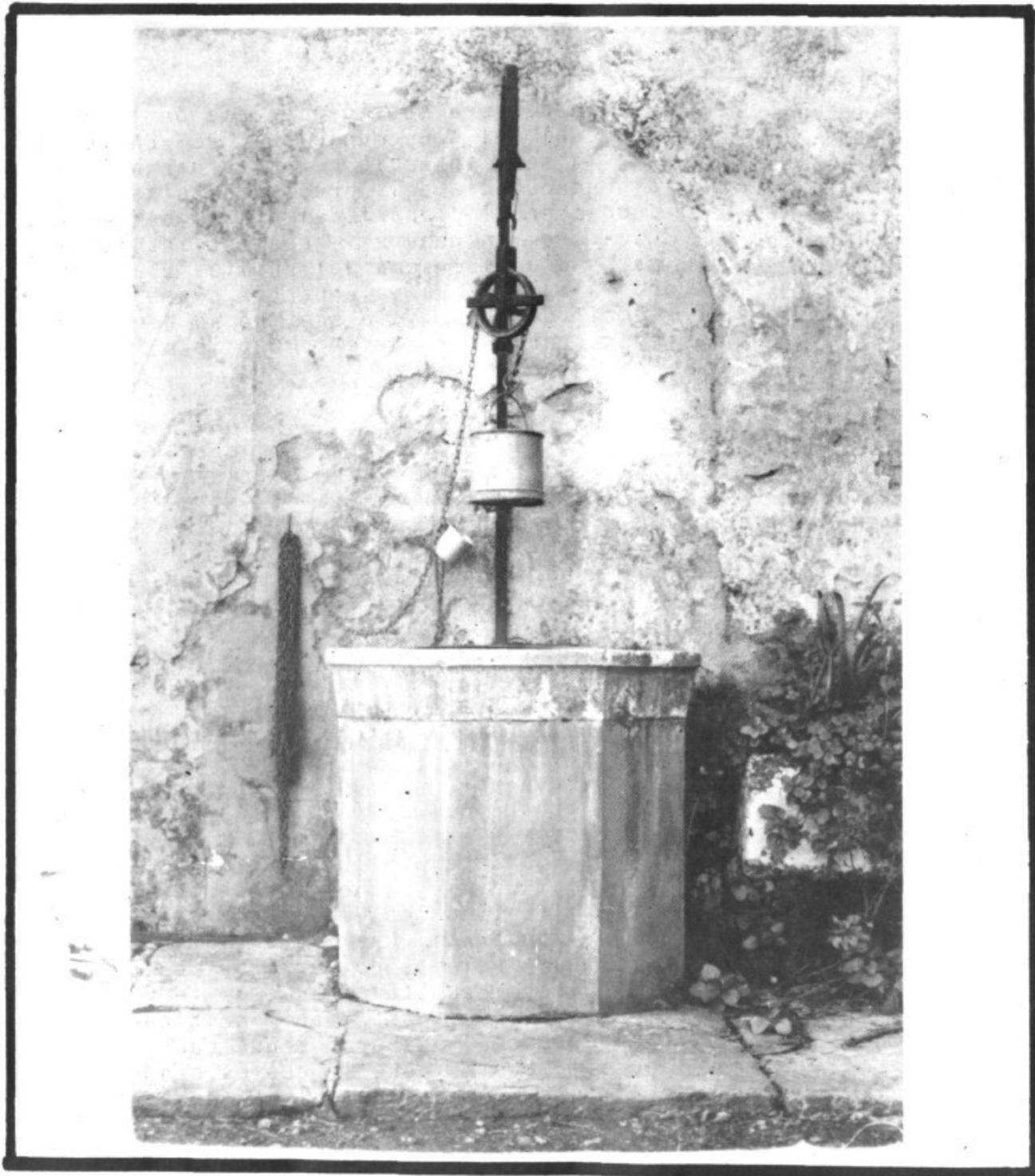

CASTELL LLUBI

n. 10

Gener-Febrer 1988

CASTELL LLUBI
D.L.:PM-155/1986

CONSELL DE REDACCIÓ:
Equip Castell-Llubi.

COL.LABORACIONS: Biel
Frontera, Miquel de Son
Frontera, Joan Galma,
Jordi Soler, Pep Pere-
lló, A. Amics Tercera
Edat, Escuderia S'Au-
berg.

FOTOGRAFIA: Mique Castell

ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT: Miquel
Castell. Carrer Victo-
ria, 8 Tfon: 52 21 78

REDACCIÓ: Carrer de
Santa Margalida, nº 4
Tfon 52 24 99

Imprès a Apostol y Civi-
lizador. Convent, 7
PETRA.

nº 10. Gener-Febrer 1988
300 exemplars.

ELS ARTICLES SIGNATS D'A-
QUESTA REVISTA NO NECE-
SSARIAMENT COINCIDEIXEN
AMB L'OPINIÓ DEL CONSELL
DE REDACCIÓ.

Al nostre parer

LES REGLES DEL JOC.

A la darrera sessió plenària de l'Ajuntament de Llubi, el grup municipal PSM-EN va manifestar la seva intenció de no tornar a la Sala com a conseqüència dels greus aconteixaments que succeïren al plenari del dia 29 de febrer en que foren increpats i greument insultats per part d'una persona del públic. D'aquesta manera la Sala es queda a partir d'ara sense la presència de l'oposició que, no ho hem d'oblidar, representa una part de l'opinió política del nostre poble.

Aquest fet és per nosaltres greu i lamentam profundament els fets que l'han produït.

Creim que a les altures que estam, dins una via de convivència democràtica aquets fets són del tot rebutjables i al cap i a la fi ens perjudiquen a tots.

A part d'això creim que per molt discutible que sigui una postura política honesta i sincera aquesta no es pot rebatre de cap manera mitjançant mètodes violents que l'únic que aconseguen és provocar postures cada vegada més radicalitzades. I encara molt menys justificable quan és un grup polític democràticament elegit pel poble el que defensa una part de l'opinió pública.

Crei que l'Ajuntament és una plataforma cívica de debat polític i com a tal necessita d'un respecte i fins i tot diriem d'una inviolabilitat que garanteixi el seu normal funcionament. I, ho hem de dir, aquest respecte i aquesta inviolabilitat no les verem a la sessió del dia 29. Al contrari, creim que el plenari, batle i secretari inclosos no han sabut estar a l'altura de les circumstàncies.

No està en el nostre ànim criticar les postures personals, és hora de que cadescú les faci per ell mateix, però lo que és ben cert és que o acceptam les regles del joc democràtic amb els sacrificis que això comporta o tot intent de convivència serà això, un intent.

DIA A DIA.

Organitzat per l'Associació d'Amics de la Tercera Edat de Llubi.

INTERESSANT CONFERENCIA-COL·LOQUI SOBRE PENSIONS.

El passat diumenge, dia 21 de febrer, al col·legi públic es va des^{en}rotllar, amb gran presència de públic, una conferència amb posterior col·loqui entor de la problemàtica de les pensions i l'assistència a la Tercera Edat. D. Josep Pastor del INSERSO i D. Tomàs Campaner del INSS tractaren els temes de les "Prestacions socials" i la puja de les pensions prevista per l'any 1988, respectivament. L'acte es va iniciar amb un video que presentà el tema. Acte seguit el Sr. Pastor parlà sobre els serveis que la SS, mitjançant l'INSERSO ofereix als jubilats. Entre altres coses parlà dels "Centres Assistencials", les ajudes a domicili, de la cartilla sanitària i del Turisme Social. El Sr. Pastor digué que l'Insero disposa de 23 programes d'integració social dels quals 12 es refereixen a la Tercera Edat.

El Sr. Campaner parlà del tema de la puja de les pensions que contemplen els pressupostos de l'Estat per l'any 1988. Aquest era potser el tema més esperat per quant afecta molt directament als nostres pensionistes. S'ha de reconeixer que en parlà de xifres i percentatges molt facilment la gent s'hi pert això no obstant el Sr. Campaner va ésser clar i concís i aclarí moltes dubtes als assistents.

Molta assistència a la conferència.

**CARNISSERIA
CASTELL**

Plaça Generalísimo Franco, 5
Tel. 522069 LLUBI

**AGENCIERIA
GABRIEL RAMIS**

Gabriel Ramis

C/. Capitán Castell, 7
Tel. 522334 LLUBI

Per tercera vegada el cafè "Can Vicari" ha organitzat el Torneig de Billar que duu el seu nom. Es varen apuntar un total de trenta colles que al llarg de quatre setmanes han disputat el torneig. El passat dissabte, dia 12 de març en un sopar de companyarisme a la finca de "Can Salat", propietat dels organitzadors es va fer l'entrega dels trofeus. Tot-hom en va tenir.

Voldriem donar cabuda a tots els participants però per imperatius d'espai només relacionam les deu primeres colles classificades. Aquestes foren per ordre de classificació les següents:

- 1er. Joan "Bordoï" - Jaume "Porret"
- 2on. Joan "POquet" - Joan "Coranta"
- 3er. Pere "Piullera" - Benet.
- 4art. Andreu Vanrell - Toni "Gelat"
- 5è. Biel "Reganyol" - Rafel Oliver.
- 6è. Tomeu "Ravalé" - Domingo "Fondres"
- 7è. Toni "De Ses Planes" - Tià "Ciulet"
- 8è. Pep "Pipes" - Rafel "Fiolet"
- 9è. Esteve "Esteverret" - Jeroni "Des Forn"
- 10è. Joan "Barrí" - Teresa.

NOUPOU

-pollastres
-trossetjat
de pollastre
-gallines
-conills
-ous

distribuidors:

HNOS. PEBELLO, S.A.

Carrer Cardenal Cisneros, 65 INCA
TEL. 503909

JOSEP TUGORES FLORIT

**Taller de ferreteria i
fusteria metalica**

**Portes basculans i
practicables**

**Carrer Cruz, 114 (LLUBI)
Tel. 520462 (SINEU)**

COMUNICAT CONJUNT DE LA PREMSA FORANA.

L'Associació de la Premsa Forana vol fer pública la seva solidaritat amb les emissores de ràdio i televisió local, que recentment han sofert escorcolls i denúncies, al temps que ens felicitem per la constitució d'una Federació d'emissores per defensar el dret més elemental de llibertat d'expressió reconegut per la Constitució.

Sant Joan, gener 1988

RECEPCIO DE TV3 EN ESTEREO DUAL.

A partir del 15 de març es rebrà a les Illes Balears la TV3 en estereo-dual (bilingüe).

Permetrà escollir entre la versió en català i la versió original (anglès, alemany, francès, etc) de pel·lícules, sèries, etc.

En benefici dels socis i davant el gran nombre de consultes rebudes, OCB i Voltor cream un servei d'assessorament sobre totes les informacions relatives a aquesta notable millora de l'oferta de la TV3.

Matins: de 10 a 12 hores.
Tel. 717948-714857.

**CAFE
ES RECLAM**

**Plaça España, 1
Tel. 522112 (LLUBI)**

Escoles.

EL COL·LEGI PUBLIC DURAN-ESTRANY
EN OBRES.

Com ja indicavem al nostre anterior número de C.LL. les escoles de Llubí s'estan reformant com a conseqüència de les deficiències que es varen detectar durant el curs passat. A més ja s'han iniciat les obres per a la construcció de la biblioteca escolar. Aquesta biblioteca, anexas a la part moderna, estarà ubicada al primer pis sobre la sala de professors. Les obres s'iniciaren el passat 26 de febrer i està previst que acabïn abans de l'estiu. D'aquesta manera a Llubí comptarem amb dues biblioteques: la municipal inaugurada aviat ferà un any i la de les escoles.

D'altra banda, sabem que la part de les persianes precisa també de "ma de metge", tal vegada ara sigui el moment oportú.

Les obres endavant.

MAQUINARIA AGRICOLA

GUILLEM MESTRE C.B.

Maria de la Salut

Tel. 52.50.41

.....

A Llubí

Joan Alomar

c/. Maria Perello, s/n

Tel. 52.22.88

Es capellà Jeroni

El passat dia 11 de febrer, dia de la Mare de Déu de Lourdes, va transcórrer a Llubí, com un dia més de l'any, aparentment sense cap fet extraordinari, en tot cas es podien trobar pels carrers qualque "fressa" perquè també era el Dijous Llander.

Però contràriament al que poquem pensar i d'una forma totalment desapercebuda per la pràctica totalitat dels llubiners, tingué lloc al cementiri municipal un esdeveniment assenyalat: es duqué a terme la inhumació de les despulles de JERONI ALOMAR POQUET, més conegut pel "Capellà Jeroni", que 50 anys més enrera, concretament el 7 de juny de 1937 havia estat afusellat, - pels "Nacionales" al cementiri de Ciutat.

Els familiars del CAPELLA JERONI volgueren que el seu avantpassat descansàs de forma definitiva al seu poble: LLUBÍ; així sol·licitaren el trasllat dels seus restes des del cementiri municipal de Ciutat al de Llubí, - cosa que les fou concedida i que es produí el Dijous Llander d'enquay, precisament quan es commemora el cinquentenari del seu afusellament.

Nosaltres ens hem volgut acostar un poc més a la figura del CAPELLA JERONI, del qual -encara avui- molts de llubiners no en volen saber res o bé s'estimen més no parlar-ne. Des d'aquí li dedicam aquestes paraules com un intent, encara que no definitiu, d'esbrinar la seva personalitat.

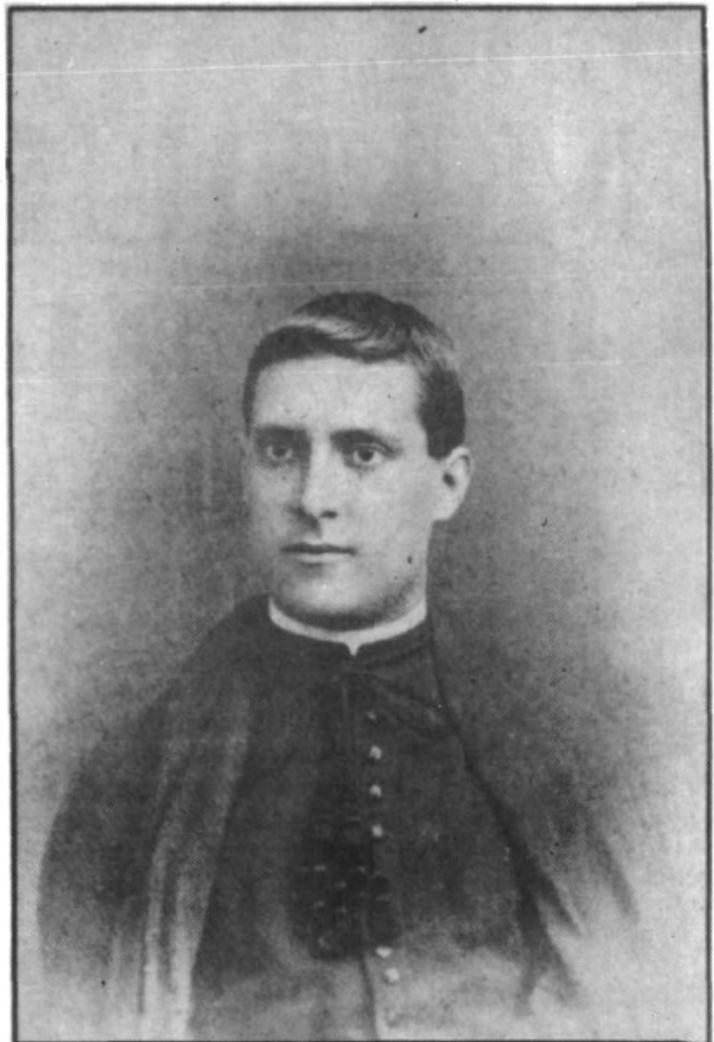
JERONI ALOMAR I POQUET (7/VII/1894
al 7/VI/1937).

D'acord amb els estudis realitzats sobre la seva persona podem dir que pertanyia a una família de grans propietaris benestants de Llubí.

Segons Antoni Nadal el CAPELLA JERONI tenia un caràcter exaltat i un poc orgullós. Fou ordenat subdiaca el 23/XII/1916 a la Seu i cantà primera missa a Llubí el 6/I/1918. Tenia una gran formació i a més destacaven les seves qualitats oratòries, pareix que les seves idees eren les d'un capellà avançat pel temps que corrien, a més era molt benèvol amb els amigues que treballaven a les terres de la seva família.

Aquest caràcter no pareixia coincidir massa amb el del rector del poble, Llorenç Martorell, les desavenències arribaren fins a tal punt que al CAPELLA JERONI li fou prohibit exercir com a tal a la parròquia de Llubí.

Amb la Guerra Civil la seva situació no millorà, al contrari, tingué certs problemes amb els falangistes locals i partí cap a Ciutat.

En Xesc Bauzá, "Bisco" fa deu anys que treballa pel fútbol llubiner. Per trobar-lo, el camí més curt és anar al camp de fútbol de "Ses Comes". A l'actualitat prepara l'equip juvenil.

-Com començares?

- Amb un equip dálevins sense federar, per cert ferem campions de sa nostra zona. L'any següent ja mos ferem i fins ara.

-Com estava es fútbol fa 10 anys?

- a Llubí hi havia un sol equip, el de Primera Regional.

-Quines funcions has tengut?

- Sempre he estat delegat, i també vaig ésser tresorer quan en Joan "porret" va ésser president.

-Quants de presidents has conegut

- En Ramon "des forn", en Toni de "caí Joan, en Miquel "fiolet", en Joan "porret" i ara tú.

-Amb tants d'anys i tants de càrrecs, ja te deus haver fet d'or!
(No pot evitar una petita rialla)

- Faig aquesta feina perquè m'agrada. No vull comptar ni les hores ni és temps de cotxo per tot Mallorca. Per jo, la millor riquesa del món és observar els progressos efectuats al final de cada temporada.

En Xesc Bauzá.

-I què tal es col.laboradors?

- He comptat amb s'estimable ajuda d'alguns pares dels jugadors i -- que sense ells no seria possible treballar.

-Quants de joves han rebut els teus bons consells i seriosos models

- Tots es llubiners que han jugat a fútbol durant aquets 10 darrers anys, a més dels infantils d'aquets dos darrers anys.

-Es jugadors d'avui, són com es d'aquell temps?

- Es d'ara formen una pinya vista poques vegades a Llubí. Es companyerisme és sa principal base pel bon funcionament d'un equip.

Allà pareix que participà en accions destinades a salvar les vides dels perseguits pel "Movimiento" ajudant los a escapar cap a Menorca o Barcelona, el varen traïr, el detingueren i el 12 de maig del 1937 fou jutjat "per actes contraris al Glorios Movimiento Nacional Salvador d'Espanya", i condemnat a mort, sentència que es complí el 7 de juny del mateix any al cementiri de Ciutat. Les seves darreres paraules foren "Viva Cristo Rey". Es diu que l'indult sol.licitat pel bisbe Miralles i el rector de Llubí, Llorenç Martorell, arribà tard. Cal dir en darrer lloc que fou l'únic capellà que morí a Mallorca a causa de la repressió franquista.

Fent feina pel poble

Associació d'Amics de la Tercera Edat

Amb l'ànim de seguir presentant les associacions i grups que a Llubí fan feina en benefici de la cultura, progrés i benestar de tots els llubiners, volem que avui sigui l'ASSOCIACIÓ D'AMIC DE LA TERCERA EDAT la que surti a les planes d'aquesta revista.

L'Associació AMICS DE LA TERCERA EDAT va veure aprovats els seus Estatuts el dia 24 de maig de 1985.

L'Associació està regida per una junta directiva constituïda per 12 membres i els seus fins són els següents: promoció de tota classe de manifestacions i activitats socio culturals apropiades per a la Tercera Edat contribuint, principalment, a la convivència mutua.

-L'equip actual dels juvenils, és el millor que has preparat?

- ¡Es el més tècnic!. Fa dos anys que també teníem un equip potent, però el de 3ª Regional nos llevava jugadors pels seus serveis. Enguany podem jugar tots cada diumenge. Si a-n' això hi afegim s'aventatge de tenir un bon porter i que cada jugador té el seu puesto, podem dir que aquest és un gran equip.

-Tú que et consideres un company o es preparador?

- Sa preparació física és fonamental. Però es companyerisme entre els jugadors i sa confiança entre ells i jo està sempre present, això ens facilita sa bona educació dels joves.

-Sa preparació és adequada com -- mos mostra sa classificació.

XESC, gràcies i ENHORABONA!

JOAN GALMA CONTESTI.

Tres dels membres de la Junta Directiva: D'esquerra a dreta, En Pep Perelló, Na Maria Perelló i En Jaume Perelló (president).

Col·laborar amb les entitats culturals i assistencials per a millor aconseguir les metes proposades. Impulsar la promoció integral dels nostres associats i el seu accés a la Cultura. Fomentar per tots els mitjans al nostre abast la incorporació a la vida comunitària de tots els seus membres i participar en qualsevol altra activitat que millori la seva situació socio-cultural.

Atès no disposar de local social això ens limita les activitats. Això no obstant, s'han organitzat exposicions, conferències i sobre tot nombroses excursions que han contribuït a que els nostres associats coneixessin millor la nostra Illa. Hi ha hagut sortides a Menorca i Eivissa i dues vegades a la península amb visites a França (Lourdes) i a Portugal (Fàtima).

Mantenim contactes personals amb directius d'altres Associacions i estam integrats en una Federació. Donya Catalina Mulet ha ofert casa seva, del carrer General Mola per a prestacions exclusives per a la Tercera Edat. Atès que encara es troba en període de tràmit dita donació, així com els projectes per el seu aprofitament, no podem concretar la informació en aquest punt. Tot i que la seva resolució no depèn de la nostra Associació, sinó del Ajuntament, que és el que haurà d'acceptar la dita donació.

Ara fa cinquanta anys (II)

El primer trimestre de l'any 1938

El nostre Ajuntament continuava regit per la mateixa Comissió Gestora de l'any anterior (vegeu CASTELL - LLUBI nº 9, pàg. 11) presidida per Bernat Perelló Amengual.

Dins l'ambient general continuava la situació bèl·lica iniciada el juliol del 36, la Guerra Civil, i bona mostra d'això en són alguns acords presos per la Comissió Gestora al llarg del primer trimestre de 1938, ARA FA 50 ANYS:

"Satisfacer con cargo al capítulo de imprevistos del presupuesto de 1938 los gastos ocasionados en la confección y relleno de los cajones que como aguinaldo se remitieron a cada uno de los soldados de ésta que se hallan en la península".

Lectura i difusió d'una circular de F.E.-J.O.N.S. relativa al dèficit existent per a la construcció del monument als "Héroes de Manacor" a Porto Cristo, per la qual cosa es sol·licita ajut econòmic.

FORMACIÓ D'UNNA BANDA DE MÚSICA

A la sessió del 15 de gener de 1938 i a proposta del vocal de la Comissió Gestora Jaume Llabrés Perelló s'exposà la "conveniència de formar una banda local de música, toda vez que se ha ofrecido para ello un competente profesor con modestísimas pretensiones, y, estudiada la propuesta, acordose que los vocales Llabrés y Figuerola hagan las correspondientes gestiones para reunir jóvenes voluntarios para músicos y los instrumentos, costeando el municipio los gastos del profesor, habilitándose en su día el correspondiente crédito"

Pel març del mateix any ja es donà compte que el Mestre-Director de la banda començarà la seva tasca el proper primer d'abril, per això es va habilitar un crèdit de 1.500 pts. per les despeses de la banda i el seu director. Per desgràcia l'acta no ens informa de la identitat d'aquest director.

CAFETERIA

Can Vicari

Av. Son Marget, S/N
Tel. 522143

TOT - NET

MERCAT DE TENIS
Juan Craspi, 13 - Local 4
Tel. 454898

LDS GERRIORS
Sta. Catalina de Sena - Local 10
Tel. 713874

**Ara fa
50 anys.**

ORDRE I CIRCULACIÓ

-Debut a les dificultats que ocasionava es va aprovar la "prohibició de colocar, con carácter de permanencia, objeto alguno en la vía pública, y el desalojamiento por sus propietarios de todos los que hoy están depositados en la misma, al objeto de no obstaculizar el tránsito"

Seria necessari que les nostres autoritats d'avui, 1988, prenguessin bona mostra d'aquesta resolució davant fets idèntics als exposats pel gestor Joan Figuerola Vallespir ja a l'any 1938.

OBRES I REPARACIONS

-S'acorda sancionar a una ciutadana llubinerera, amb la multa màxima que permeti la Llei, per realitzar obres sense el permís corresponent.

També en podria prendre mostra d'aquesta resolució el nostre batle de 1988, i recordem que estam analitzant un període on la dictadura era el sistema polític imperant.

-Arreglar la bomba-bloch de pou públic o bé comprar-ne una de nova, ja que és "de extrema necesidad el funcionamiento de las bombas del pozo para proveer de agua al vecindario".

OBERTURA DE CARRERS

Al llarg del mes de març s'iniciaren els tràmits per a completar l'obertura dels carrers "lletra E" (avui calle Calvo Sotelo) i "lletra F" (a l'actualitat calle Maestro Vidal) en el tros comprés entre el carrer "lletra A" -a 1938 anomenat "Victimas de la invasión marxista" i avui calle doctor Fleming- i el de San Felio.

Per això fou precís arribar a una expropiació mentre que els altres afectats arribaren a un acord i s'els pagà entre mil i dos mil pessetes -- pels territoris o cases compreses -- dins els plànols d'urbanització.

Demografia.

L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ EL 1987

A nivell demogràfic l'any 1987 - ha seguit la mateixa evolució dels altres anys des de la dècada dels 70 és a dir, creixement vegetatiu negatiu (hi ha hagut 25 morts i 11 naixements) i, en conseqüència també fou negatiu el creixement absolut (començarem l'any 87 amb 1971 habitants i el 1988 amb 1955, dels quals 991 són dones i 964 homes). Tan sols s'han enregistrat 5 matrimonis en tot l'any.

La demografia és una bona mostra de què Llubi, com la majoria de pobles del Pla de Mallorca, van devallant la seva població i en conseqüència van "morint" i envellint-se de cada dia un poc més.

Es ben hora de plantejar-se seriósament aquestes qüestions i cercar-ne solucions abans de què la situació es torni irreversible.

MOVIMENT DEMOGRAFIC FINS FEBRER 1988

Naixements:

-Sebastiana Perelló Serra, filla de Rafel i Francesca. 15/12/87

Defuncions:

-Guillem Ramis Alomar de 90 anys.

-Antònia Vila Ramis de 88 anys.

-Maria Torrens Perelló de 93 anys.

-Catalina Llompart Castell de 90 anys.

Matrimonis:

Des del juliol no n'hi ha hagut cap.

Conversa amb...

L'amo En Joan "Porret"

Vaig neixer a Caimari. Després d'haver fet sa primera comunió vaig davallar a Sa Verdera i hi vaig fer feina per ventura un any i llavò a Son Fangos de Sineu i de Son Fangos vàrem anar a fer oliveres a Balitxjo i un germà meu i llavò mos n'anarem a fer carbó a Mossa. A Mossa hi anavem per fer una escarada de pins, l'amo mos havia donat un bocí de llenya i hi vàrem estar devers nou mesos. Llavò mos n'anarem a Son Llobera que és una possessió que està aferrada a Aubarça, abaix de Lluc i hi vàrem fer carbó s'hivern i s'estiu. A n'aquest temps jo devia tenir devers dotze anys. Quan vàrem fugir de Son Llobera mos n'anarem a Montuiri. Feiem sitjes i teavem pins i d'aquesta manera

SES SITJES. (*)

Per fer una sitja lo primer feiem un rotlo segons es quintàs (*) que volies fer de carbó. Si ara havies

(*) Sitja o també "pila de carbo-ner, és una pila de llenya, colgada de terra, de la que se fa carbó vegetal.

(*) Un quintar equival aproximadament a 41,5 quilograms.

L'amo En Joan "Porret", una vida dedicada al treball de la llenya.

de fer una sitja de cinquanta quintàs bastava un rotlo de vint-i-cinq pams de diàmetre, si l'havies de fer de cent quintàs ja l'havies de fer de vint-i-cinq o vint-i-set pams. N'he fetes que tenien trenta pams, i sa sitja més grossa que he feta n'hi vaig coure cent-noranta quintàs. Idò feiem un rotlo de pedres i si només hi havies de fer una sitja bastava posar-hi un pam de pedres però si n'havies de fer tres o quatre hi havies de posar més pedreny. A Son Tovell en vaig fer una que només tenia un pamet de pedres i va sortir un bon carbó. Después has de posar una filada de pedres més grosses perquè no s'esbuqui es rotlo

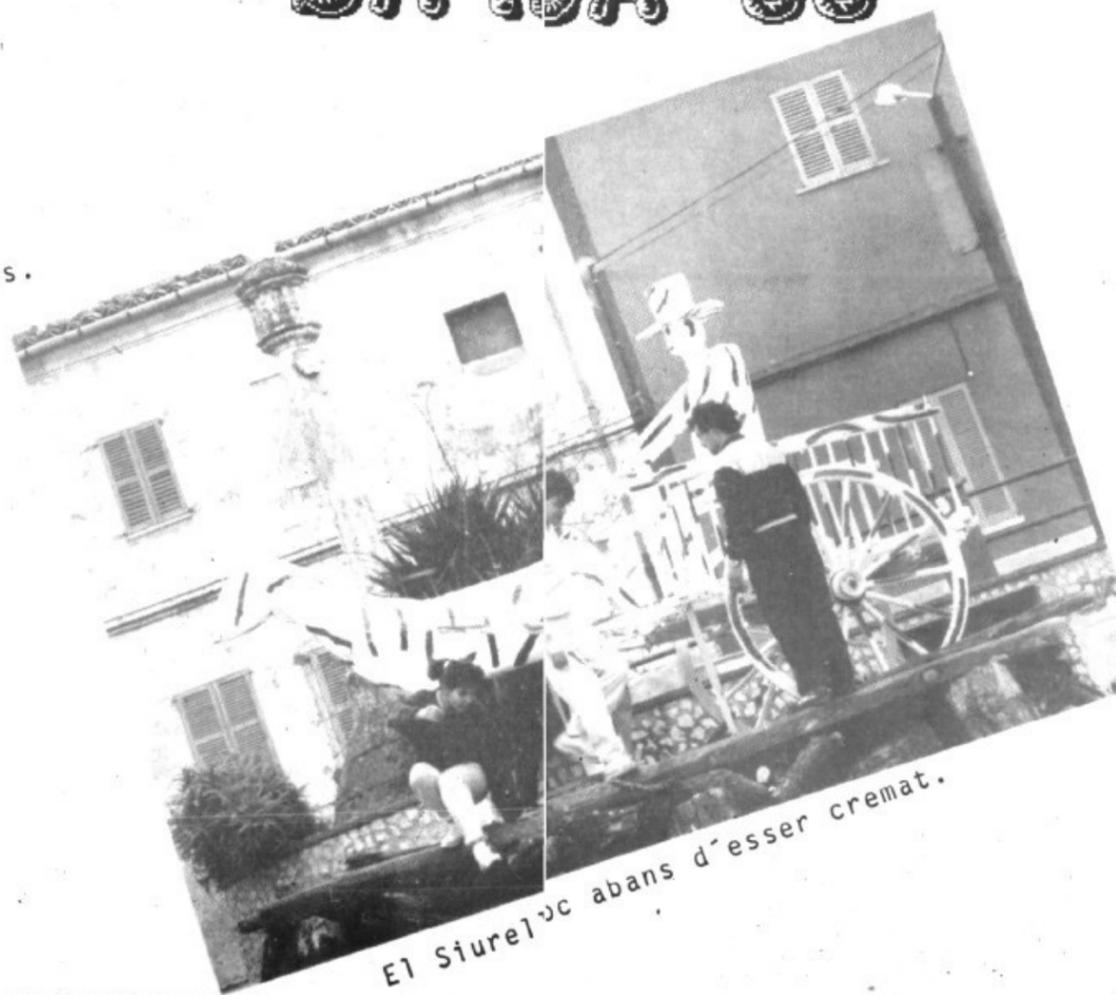
passa a pag. 14-11-

SARUA '88

Un any més el Grup d'Amics de Ca Na Munara ha fet possible la festa de Sa Rua. Potser sigui aquesta una de les festes que va arraigant més al nostre poble i que més participació, inclús d'altres pobles, desperta. I enguany superant els anteriors la bulla i sarau va ésser total. I si no mirau aquestes fotografies.

El Grup d'Amics de Ca Na Munara fan cada any possible Sa Rua.

El Siurel abans d'esser cremat.

CLASSIFICACIO.

Individuals.

- 1er. Antoni Tenerife: Ingeni aeronautic.
- 2on. "El pi".
- 3er. Un Cacctus que passava.

COMPARES

- 1er. Es Tren
- 2on. Sa Paret.
- 3er. Ses tapareres.

CARROSSES.

- 1er. Sa Fonda de Don Quijote.
- 2on. Es pingüins.
- 3er. Ses Perruqueries.

Premi especial per la persona de més edat desfressada: Mado Canyereta.

i quan hi han de compondre sa llenya hi poses terra. Fins tres o quatre sitjes pots emplear es mateix rotlo però después l'has de desfer perquè s'embossen. De vegades sa sitja no pren bé i es foc se tira abaix només d'una part i l'has d'aturar. Una vegada En Colau va fer una sitja a Son Bernat i li va prendre malament i me diu: -escolta, Porret, m'has de dir com he d'apagar sa sitja perquè es foc d'una part ha arribat abaix i a s'altra encara el té amunt. -Què no saps aturar una sitja? Diu no. -Idò li llevau una pedra d'aquí von ha teat. Perquè llavò quan tens sa sitja composta li han de fer una filada vorera vorera de sa llenya, dos dits lluny i ho has d'omplir de brots. I llavò a damunt sa sitja hi posen sa rama de ses auines, fas brots i les hi compon, noltros deiem "ferem gavells" i ho premsavem. I

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

después hi posavem sa terra i si e-rem a dins sa muntanya la tapavem de càrritx i llavò terra i d'aquesta manera. A sa sitja li deixavem un forat en mig i per allà li donavem es menjar. A baix, segons lo que fri sses , fins a mitjan lloc l'umpli d'estellicons i llavò li tires dues palades de caliu i ja pren. Es foc va d'alt per avall i quan és abaix la tornes umplir.

He tengut sitjes de vuit dies i sortir un carbó ben bò i n'he tengudes de vint i vint-i-dos dies i sortir es carbó dolent però aquestes era perquè ja era sa segona o tercera vegada que n'hi feiem.

Es foc per anar bé ha de davallar emplomat i llavò es foc se tira a-baix per dins ses pedres. Quan es foc és abaix ja no hi has de tirar més llenya. Es carbó per ésser bò ha d'ésser fort, sino mal asunto.

ES PREUS.

Jo te diré. M'en record que quan vaig davallar a Sa Verdera el feia a sis reals es quintà. I llavò ses primeres que vaig fer per joel vaig fer a dues pessetes. El feiem a es-carada, senyavem ses auxines i llavò el feiem a tant es quintà. I per aquí, com ara a Son Ramon, i a Sa Verdera n'he fet a n'es coranta per cent. Es coranta per cent per jo i lo altra pes senyor. Ell posava sa llenya i noltros sa feina. I li havia d'entregar es carbó fet.

SA VIDA A SA MUNTANYA.

Quan erem a sa muntanya viviem a una baraca de càrritx i no s'hi plo-via. Es marge de sa barraca de vega des ja el trobavem fet d'altres car-boners, però havíem de fer es rotlo. Damunt hi posavem barres i llavò

branques i brots i dos o tres fe-xos de càrritx voltant voltant. De vedades quancun se quedava amb sa barraca esbucada si havia fri-ssat amb so fer-la i si es vent to-cava fort li esbucava.

I hi feiem tota sa setmana. Un a-ny que feia carbó a Sa Mola de Son Pacs, part damunt Palma, varem estar set setmanes sense tocar poble. E-rem jo, una germana, un germà i mumpare. Mumpare ja havia tornat vei i feia feina a una possessió que li deien Es Castell, pentura hi va fer feina coranta anys. I jo li vaig dir, vista que heu tornat vei poreu venir amb jo. I me record que una vegada va venir un carreter de Bunyola que li deien en Pullit, a cercar escorxa, perquè també pe-lavem ses auzines, i se va girar a n'es carbó i va dir: -se coneix que aquí hi ha un homo vei. Dic:-per-què f; Diu perquè un jove no fa a-quest carbó que heu fet. Dic anau errat idò. Aquest homo no ha vist cap sitja mai d'aprop. Diu, idò molt de gust hi tens. Això me va dir.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

amb ELS VALLDEMOSA a les escoles

Col·laboracio

EL CARNESTOLTES.

Jordi Soler.

Tanmateix les conductes humanes i l'actitut de l'Home enfront als cicles vitals de la Natura sempre perduren.

Pels darrers dies hem assistit en aquest poble a l'espectacle colorista i calent del Carnaval, el Carnestoltes o Darrers Dies, com volgueu anomenar-ho.

En s'estiu, devers es maig pelavem ses auzines per aprofitar s'escorxa que valia dobers, pintura anava a dues pessetes es quintà. S'escorxa la duien a Palma i deien que era per tenyir ses xerxes des pescadors. També feiem estelles i capolavem llenya. Ses eines principals eren sa destral i es verduc. De destrels en teniem tres o quatre perquè segons quina llenya feia més osques i havies d'anar alerta. També empleaven s'aixada per arrabassar ses auzines.

A Llubí he fet carbó a totes ses possessions voltant es poble: A Son Torrens, a Sa Verdera, a Son Catiu, a Corbera, a Son Pereó... I de Llubí ja no m'he tornat moure.

Aquets dies de Carnestoltes es manifesten d'una manera barrejada i confusa costums i festes molt antics. Ja a Roma es celebraven les festes de l'adveniment de la Primavera. Eren les festes SATURNALIA en honor a Saturn que acostumaven a durar tres dies i els que hi participaven desenfrenat i orgiàstics consideraven abolides llurs distàncies socials i la vigència d'algunes determinades lleis i normes de conducta.

Des de les hores sempre s'ha celebrat el Carnaval per tot arreu malgrat les reiterades prohibicions eclesiàstiques i civils: el Cristianisme sempre ha intentat desdibuxar el caràcter simbòlic i màgic de les primitives festes; per altra part el 1939 en l'eufòria de la Dictadura la prohibició oficial del Carnaval a l'Estat Espanyol va malmetre fortament aquestes festes quedant limitada (com va passar també amb altres coses) a l'àmbit privat.

Però, com sempre passa amb les coses que estan impreses al moll dels ossos de l'Humanitat, mai cap força podrà aturar per molt de temps l'escomesa feresta de les seves manifestacions.

Sempre l'Home, com ésser esotèric, al manco una volta a l'any, sotirà al carrer, es vestirà de príncep o dimoni, o fada o rodmons i darrera la ganyota amagarà un caramull de frustracions malpaïdes i el xàfec cromàtic de les paperines ofegarà per uns dies tot el que voldriem ser i no som o tot el que som i no voldriem ser.

Es tal volta, l'exaltament de la Bogeria com feien els romans.

En qualsevol cas és la contribució honesta al biorritme que duu cada un imprès al seu cervell i a l'esclat tendre d'aucells que anuncien la pròxima primavera.

Però, Memento homo... Amb un poc de cendre damunt el cap ha començat la Quaresma. Ha quedat tancada la porta a la disbauxa.

Col.laboracio

UN RELLOTGE CASOLA: FES'T-EN UN.

Per Rafel Soler i Gayà.

Del Col.legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports hem rebut aquest article que se publica per considerar que se tracta d'una construcció curiosa i entretenguda.

Dins els rellotges de sol n'hi ha uns que no son gaire coneguts i que se diuen "de pastor". Aquest nom, segons he sentit a dir, ve de que, untemps, s'usaven entre els pastors del Pirineu en formes molt rudimentaries.

Donç bé, d'una manera molt senzilla s'exposa com poder construir-ne un amb l'ajut dels dibuixos adjunts.

Se comença per cercar un pot buit d'una beguda refrescant (per exemple "coca-cola" o cervesa) que té forma cilíndrica amb una base plana i una altra lleugerament cóncava i enfonyada. Per la base plana hi sol haver una retxillera que deixa la llengüeta de quan s'obre. Per la base cóncava, i just enmig, se fa un foradí per a passar-hi un fil de ferro de dos o tres milímetres de gruixa fins a la retxillera de l'altra base, de tal manera que aquest fil vagi per l'eix del cilindre, havent-lo abans passat pel centre del disc retallat del dibuix adjunt; fet això se dobleguen els dos extrems inmovilitant el fil, deixant l'extrem de la base plana amb forma d'anella damunt el disc, el qual s'aferra a la base, reforçat, millor amb una cartolina interposada per morde la retxillera.

Tot seguit se retalla l'àbac de les hores del dibuix adjunt i s'aferra al cilindre del pot, amb la base plana a la part de damunt, i amb el caire de l'anomenat àbac de 8 mm. del caire del pot (per tal de que s'aferrri lliurant la mica de bombat del pot). Per aferrar l'àbac és precís fer coincidir les dates del disc tal com la figura indica.

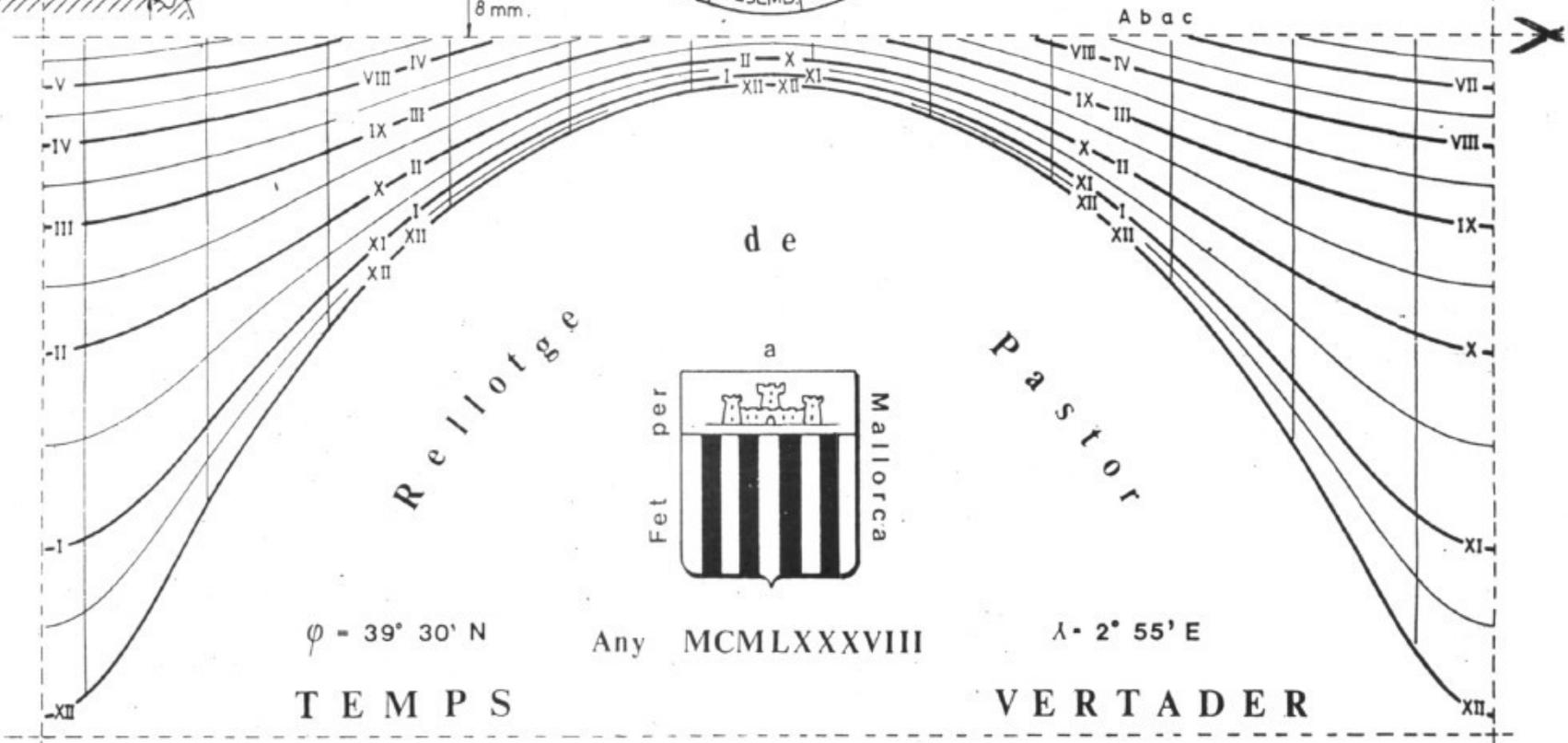
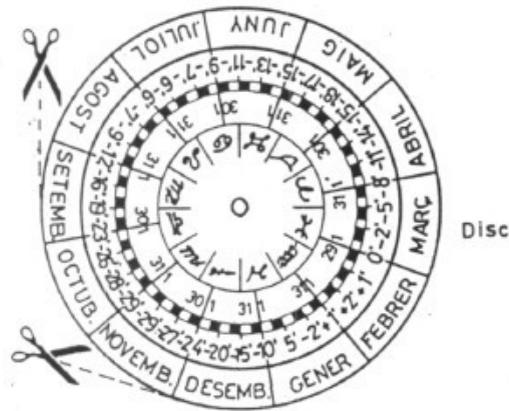
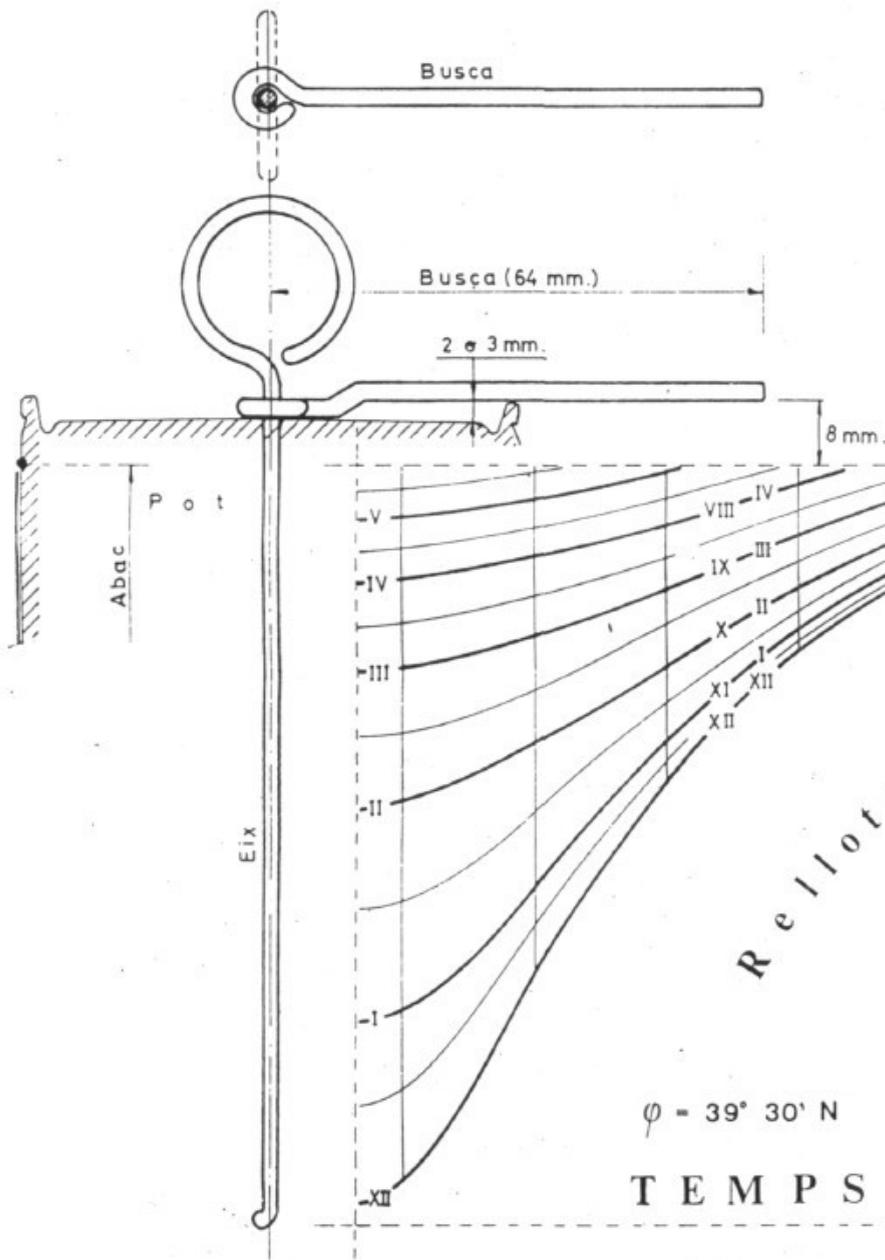
S'acaba la construcció disposant la busca del rellotge també amb un fil de ferro enganxat al eix davall l'anella i amb la forma i dimensions que s'aprecien en el dibuix.

I ja estan en condicions de fer la lectura. Per això cal suspendre el pot per l'anella, millor fermant-li un cordonet i posar la busca damunt la data del disc (on es poden veure els mesos ordinaris i paquets de dies de cinc en cinc, i també els mesos odiaacals amb el signe corresponent), i tot seguit, fer girar el rellotge fins que l'ombra de la busca sigui vertical; la punta de l'ombra de la busca donarà l'hora llegida a les corbes del àbac.

El rellotge acabat.

$\phi = 39^{\circ} 30' N$

Any MCMLXXXVIII

$\lambda = 2^{\circ} 55' E$

TEMPS

VERTADER

I tot d'una és precis fer una aclaració: se llegeix així l'hora del "temps vertader" que quasi mai no és el mateix del "temps mitjà" dels nostres rellotges de polsera; no és tracta d'un defecte d'aquest rellotge, el mateix succeeix a qualsevol rellotge de sol; però no és un inconvenient per a conèixer l'hora d'aquest temps que ens interessa: si corregim l'hora llegida amb els minuts que, per cada data marca el disc, tindrem el mateix temps dels rellotges de polsera.

I just manca dir que si el pot s'omple amb arena o grà el pès augmenta i s'aconsegueix una millor compensació del petit desequilibri provocat per la busca a la verticalitat de l'eix.

Sant Joan, novembre de 1937

Collaboracio

TERRA DE VINYA I ALAMBINS

A partir de l'any 1847, quasi una cinquena part de les terres de Llubí foren dedicades al aconreu de la vinya. Cada possessió tenia el seu propi cup (celler) i a la vila n'hi havia set, on els petits conradors hi trepitjaven la seva verema. Aleshores dins pocs anys sobrà vi i no hagueren de fer alcohol, motiu pel qual comença el muntatge d'alambins per a eliminar alcohol i elaborar licors esperituosos com eren l'anís, el palo i les herbes. I a les acaballes del segle passat i començament de l'actual, a Llubí s'hi han vint muntats sis alambins: "Can Borràs", "Can Jordi", "Can pere Jaume", "Can Ferrà", "Can queto" i "Can Ravull", petites empreses familiars i de producció limitada. La seca -aiguardent d'anís- i el palo, com també el famós "Ron Oro" elaborat amb aiguardent de canya de sucre, foren acceptats per tot Mallorca i fins i tot exportats a Cuba i a Puerto Rico, des d'on ja hi havia relacions comercials directes amb Llubí per amor de les tàperes. (Gentilesa de Miquel Munar). Avui, però, ja només en queda un, d'alambí. Les vinyes també han desaparegut i els cellers sols el de Vinagrella i Son Ramon i ja no hi fan vi.

Aspecte del celler de Son Ramon

L'ANISAT

Emprimer, les elaboracions de licors espirituoses eren, sense cap mena de dubte, veritables obres d'artesanía: maceracions en alfàbies de terra, infusions en olles o calderes directes al foc de llenya i destil·lacions amb alambí, contrari al sistema d'avui que la química i la mecànica ho han capgirat tot degut a la competència desigual entre els fabricants del Continent i els de les Illes. Així que l'anís en gra, anís estrella, coriandre i comí, entre altres aromatitzants com poden ser la canyella i l'alfabega, ja han passat a la història dels alambiners artesans. Avui ja són competides les marques que s'elaborin com abans.

EL PALO

El palo, beguda tònica i reconstituent, té força tradició a Llubí i també acceptat arreu del món. De l'origen del palo mai no se n'ha sabut res cert. Alguns asseguren que nasqué del ratafia, beguda originària de les Antilles franceses, i alytes que foren els grecs per a entrar en gana. I el profans també asseguren que el palo és fet de garroves. No és cert. La base principal del palo és: genciana, quina, regalèsia, nou moscada, canyella, entre altres aromàtics que cada fabricant guarda per ell mateix, ben mesclat amb sucre caramel i sucre cremat. I el que assimila el gust a

garrova és la combinació del suc de caramel amb la regalèsia. Sortosament avui encara es pot beure qualche palo fet així com Déu mana; però ben aviat el sucre cremat, el caramel i les plantes aromàtiques, reconstituents i tòniques, vindran enlestides dins bosses de plàstic i no hi haurà la necessitat de posar l'olla al foc. És la llei del progrés i de la competència.

LES HERBES

I no volem acabar aquest modest treball sense fer referència a les herbes, licor que també és típic a Llubí i pot ser lúnic que encara s'ha d'elaborar a base de maceracions artesanals amb herbes aromàtiques i medicinals que, juntes una trentena d'elles amb fruites variades, fan un licor suprem. Si tinguéssim més paper vos ne donariem una recepta casolana.

BIEL FRONTERA.

Oficinas
Obispo Llopart, 40 - 1.^a
(Galerías Mall-Yell)
Tel. 50 43 50 INCA

San Fello, 66
Tel. 52 22 48
LLUBÍ

Miguel Perelló Alomar

AGENTE DE SEGUROS COLEGIADO N.º 49971

Rafael Capó Llopart

LIMPIEZAS

C/. Capitán Castell, 27
Tfon. 52-21-56
LLUBÍ (Mallorca)

TALLER MECANIC

GERMANS TORRENS

Reparacions en general
Planxa i pintura
Servici camió - grua

C/. José Antonio, 5 - Tel. 522237 LLUBÍ

Comunicat

DEL GRUP MUNICIPAL P.S.M.-E.N.

Després d'haver assistit a una sessió plenària com la que tingué lloc el dilluns, 29 de febrer de 1988, a l'Ajuntament de Llubí, encara amb la sang presa, pensam que esser objectius és a més d'una fal·làcia, una actitud indigna. Quan un contempla les cròniques polítiques referides a l'activitat del Parlament de la C.A. o de l'Ajuntament de Ciutat, tot i esser de vegades pròpies del tercer món, pensa que són cròniques que fan referència a unes fets d'un altre país, d'un país més o menys exòtic però també més o menys democràtic, en canvi quan contempla els fets i les persones que representen política --ment un poble com el de Llubí, un perd completament les coordenades espacials i històriques, de manera que té la sensació d'haver retrocedit dins el túnel del temps, més o menys a l'edat en què els batles eren els cacics i els qui comandaven en realitat no eren el seny i la justícia sinó la ràbia i la mala llet i els interessos particulars. Volem dir que la democràcia en aquest país nostre és una mena de nigul que el veus si el mires de lluny i a l'engròs, però que és inexistent si t'hi acostes o en contemples només una partícula. Volem dir --només que aquesta és una democràcia formal, però que li falta l'aire, li falta l'esperit, li falta la vida. El que sí es respira en canvi, en una sessió plenària com la de dilluns, és l'aire tèrbol de la corrupció, de la indignitat, de la misèria humana, dels putrefactes poders fàctics que no són del passat sinó d'avui mateix, l'aire, del rencor més fètid i, en definitiva, del poder més ignominiós i pervers. Aquest és l'aire --que es respirava en el nostre Ajuntament dilluns vespre, i --que el poble, que vota de manera massiva, es nega a olorar --amb la seva indiferent i persistent absència, de manera que --les sessions plenàries es converteixen en una mena de sessions sinistres, una mena de cau de llops, una mena d'"akelarre" oficiat pels cacics i els sequaços de sempre.

Darrerament, a la majoria municipal, aqueixa barreja informal, políticament incolora, inodora i insípida, però dretana com la més pintada, li ha sortit, per si novoliu brou, una tassa i mitja d'energúmens incondicionals de gestos destrempats, capitanejats pel tristament famós (repassau el cas Son Mesquidassa) don Cristobal Rosselló, "Troquet", cacic de la més recent fornada post-franquista, que amb la seva mà d'obra més selecta, invadeix la sala de sessions i la converteix en el seu particular camp de batalla, amb les seves manifestacions més fora de to i els insults més barroers dirigits, sobretot, a un dels membres del P.S.M. local, únics representants de l'oposició municipal. Tot això amb la impunitat més vergonyosa i amb el més indigne consentiment, per no dir complaença, de la majoria municipal inclòs, naturalment, el secretari.

Insults com "aquets del P.S.M. són una guarda de mari --cons..." i "fills de puta..." referits als membres de l'oposició pronunciats o bramats pel mencionat empresari de Conser--vas Rosselló foren l'ordre del dia del darrer Ple, sense que el senyor Batle don Guillermo Llabrés ni cap altre

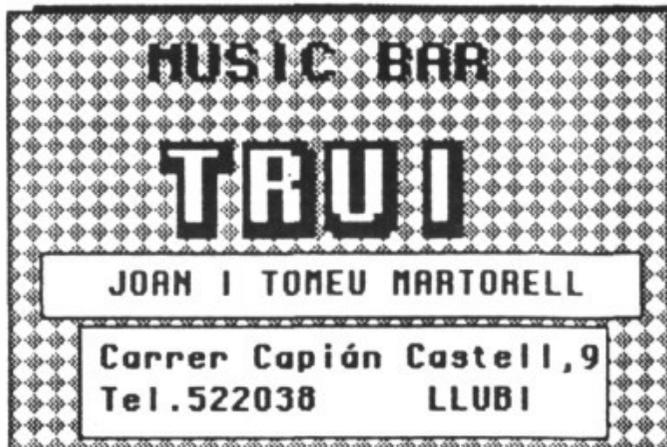
deis membres de la majoria municipal tingués la dignitat de fer-lo callar, quan és ben cert que si aquesta actitud hagués provingut de qualsevol altra "persona" que no fos de la colla del senyor Batle hauria estat immediatament i violentment desallotjada.

L'actitud del senyor Rosselló és del tot inexplicable si, com és de suposar, està motivada per l'aprovació en un Ple ordinari de la moció presentada pel P.S.M. referent a la disciplina urbanística a Llubí amb les conseqüències de la qual -- se'n podria sentir perjudicat si com és lògic l'Ajuntament ha gués posat en pràctica el contingut de la referida moció, o -- si aquest senyor hagués esmenat les continuades i innombrables infraccions urbanístiques de les quals és responsable, -- però tothom sap que aquest no és el cas sinó que gaudeix de la més vergonyosa impunitat, per tant aquesta actitud només és atribuïble a la poca categoria moral i humana d'aquesta -- persona.

No està en l'ànim d'aquest comunicat injuriar ni escandalitzar ningú, el to d'aquest escrit és fruit de la impotència davant els fets narrats, fets que si per desgràcia es donen és de justícia que com a mínim es facin públics.

Davant tot això el P.S.M. de Llubí veient que la majoria del govern municipal (U.M.-A.P.-P.D.P.) no ens garantitza la nostra integritat política, moral i fins i tot física, hem decidit continuar amb la nostre tasca municipal al marge d'aquest Ajuntament mitjançant una oficina d'informació als llubiners a les mateixes dependències municipals tal i com ho reconeixen els articles 17 i 27 del Reglament d'Organització i Funcionament de les Administracions Locals.

LLUBI, MARç de 1988

MUSIC BAR
TRAU
JOAN I TONEU MARTORELL
Carrer Capián Castell, 9
Tel. 522038 LLUBI

CAFETERIA
Can Vicari
Av. Son Marget, S/N
Tel. 522143

automobilisme

Campionat d'Europa

d'Autocross

JA SOM INTERNACIONALS!!

Escuderia S'Auberg.

Ara fa cinc anys, uns joves del poble varen començar una extranya afecció, no era compartida per quasi ningú, se tractava de fer carreres de cotxes dins una tanca.

Eren cotxes que sotien del "desgüace" i al no poder anar per carretera, sí podien competir en una cursa en un circuit.

Varen aconseguir que un particular els hi deixés un tancat. Que una escuderia com la Drach, amb coneixements d'organització de carreres i competició en general els ajudés, amb la planificació i els oficials necessaris, per tenir els permisos pertinents. Finalment, i lo més important: que tot el poble, de cada vegada més, donàs la seva col·laboració.

Volem aprofundir en aquest tercer punt, que encara que no ho semblés el més important; res de lo que actualment hem aconseguit, no hagués estat possible sense l'ajut de tots els ciutadans de Llubí. Posarem uns quans exemples:

El Rei Joan Carles I manifestà el seu desitg d'esser President d'Honor.

Jaume Cardell, president de l'escuderia S'Auberg. Enhorabona.

- * El propietari d'una possessió que la deixa per poder fer un aparcament el dia de la carrera.
- * El veïnat que no pot deixar el cotxe on vol perquè els carrers i les rodalies són plens d'altres vehicles de públic i afeccionats.
- * Els llubiners que viuen vora la plaça d'Espanya que han d'aguantar el renou i bullici, tant els dies abans, com els de la prova.
- * Tot el poble en plé que demostra el seu recolçament, assistint massivament al circuit.
- * Els bars, restaurants, tendes i demés que fan feina extraordinària per atendre no solsament les necessitats d'organització, sinó també a tot el públic que arriba de la resta de l'Illa a veure la carrera i a visitar el poble de passada.
- * I per finalitzar, tot el poble representat pels seus regidors de l'Ajuntament que reunits en els Plens donen, per majoria absoluta, tot el suport (dins les seves limitacions) perquè el nom de Llubí sigui conegut arreu del món.

Si pensem lo que se feia fa cinc anys, pocs cotxes i dolents, amb lo que se ferà enguany:

I PROVA CAMPIONAT D'EUROPA, 2 PROVES CAMPIONAT D'ESPANYA, 5 PROVES CAMPIONATS DE BALEARS. Amb unes inscripcions que poden arribar a 80 els dies 19 i 2ç de Març, cotxes de fins i tot 300 cavalls, concursants d'arreu d'Europa: Xecoslovaquia, Hongria, Portugal, Anglaterra, Italia, Rumania, Alemanya, Bèlgica, Luxemburg, França, etc.

Veurem lo que hem lograt solçament amb cinc anys de feina.

De totes formes, estem obligats a destacar, que molta part d'ajuda econòmica ha vingut d'institucions oficials com el Consell Insular i l'Ajuntament, donç de moment, marques comercials encara no estan molt interessades, deixant de part dues o tres, sobre tot del nostre poble (una vegada més).

En quan a l'ajuda a nivell d'organització, ha sigut decisiva la que ens han donat sense limitacions de cap mena, els nostres germans de llengua, catalans, inclús en perjudici seu.

Per acabar, voldrie resumir en poques paraules lo que pot significar el que varen començar uns joves fa cinc anys:

- * Unió total de tot el poble (encara que sigui en benefici propi)
- * Projecció a tot l'Estat Espanyol i a tot Europa del nom del nostre poble i de la nostra Illa.
- * Transmissió per diferents cadenes de televisió de la prova, amb la conseqüent difusió de Llubí i Mallorca.
- * Promoció i desenvolupament de l'esport automobilistic.
- * Benefici en tots els nivells per els ciutadans, encara que tinguin que aguantar qualcunes molesties.

Esperem seguir comptant amb la vostra ajuda, moltes gràcies.

La banda de música de Llubí cap el 1902